

Можайкіна Н.С.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ВОКАЛУ

Хрестоматія

Видавництво Ліра-К
Київ
2016

УДК 784.378.14

ББК 85.314

М 74

Рецензенти:

Авдієвський А. Т. – народний артист України, Лауреат Державної премії імені Т.Г. Шевченка, дійсний член АПН та Академії мистецтв України, Герой України, професор, директор Інституту мистецтв

Падалка Г. М. – доктор педагогічних наук, професор кафедри фортепіанного виконавства і художньої культури Інституту мистецтв НПУ імені М.П. Драгоманова

Дерев'яно Л. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

*Рекомендовано до друку Вченою радою Національного
Педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
(протокол №8 від 07 квітня 2015 р.)*

Можайкіна Н.С.

М 74 **Методика викладання вокалу. Хрестоматія: навчальний посібник.** – К.: Видавництво Ліра-К, 2016. – 216 с.

ISBN 978-617-7320-16-5

До хрестоматії увійшли наукові доробки вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі вокальної педагогіки та методики викладання вокалу, які розкривають основні положення щодо будови голосового апарату, мистецтва дихання, роботи над технікою співу і співацькою дикцією, основних недоліків звукоутворення та шляхів їх усунення.

Дане видання рекомендовано викладачам і студентам вищих навчальних закладів, а також вчителям музики профільних та загальноосвітніх навчальних закладів.

ISBN 978-617-7320-16-5

УДК 784.378.14

ББК 85.314

© Можайкіна Н.С., 2015

© Видавництво Ліра-К, 2015

ЗМІСТ

Передмова.....	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.	
Відомості щодо акустики і фізіології.....	7
Тема 1. Поняття та значення вокальної педагогіки.....	8
Наука і практика в галузі вокального мистецтва	8
Ангуладзе Н.Д. Основні постулати італійської вокальної школи	12
Перетяга Л.Є. Аналіз розвитку наукової думки і методик з постановки голосу.....	20
Смелкова Т.Д. Інтегративний підхід до формування вокально-виконавської культури студентів в контексті освітніх інновацій	29
Каретко М.І. Історичні і теоретичні аспекти професійної вокальної підготовки	34
Тема 2. Голос та його властивості	40
Данільчишин Ю. М. Акустика голосового апарату й акустична будова голосу	40
Стахевич О.Г. Будова голосового апарата.....	49
Коленько С.Г. Голос співака-кастрата: ідеологія і технологія	57
Тема 3. Розвиток голосу та робота голосового апарату в співі.....	63
Лівшина С.М. Резонанс голосних звуків	63
Морозов В.П. Голос контртенора. Особливості високої співацької форманти і техніки співу	69
Микиша М.В. Класифікація голосів та їх співацьких діапазонів	80
Тема 4. Мистецтво дихання та опора звуку	84
Доронюк В.Д., Сливоцький М.Ю. Співацьке дихання та його типи	84
Дмитрієв Л.Б. Про беззвуків вправи в диханні	88

Менабені А.Г. Атака звука.....	89
Микиша М.В. Опора співацького дихання і звука.....	91
Філіппов А.В. До питання про вокальне дихання	93
Тема 5. Вікові фізіологічні та функціональні особливості розвитку дитячого голосу	101
Можайкіна Н.С. Що потрібно знати про вікові особливості розвитку дитячого голосу	101
Чернов Д.Є. Особливість проходження мутаційного періоду у хлопчиків, що навчаються співати	105
Стулова Г.П. Причини голосових труднощів «гудошників»	110
Букач М.М. Вокальне виховання у молодшому шкільному віці	115
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.	
Питання практичних роботи зі студентами	120
Тема 6. Робота над технікою співу. Співоча дикція	121
Агін М.С. Розвиток вокальної техніки.....	121
Левідов І.І. Голосні у співі.....	131
Нестеренко Є.Є. Деякі питання вимови у співі	137
Павлова М.О. Поняття «Вокально-слуховий самоконтроль» як педагогічна інновація.....	144
Тема 7. Основні недоліки звукоутворення та шляхи їх усунення.....	153
Агін М.С. Основні недоліки співацького голосу і мовлення та шляхи їх подолання (з досвіду педагогічної роботи).....	153
Люш Д.В. Форсування	167
Рудін Л.Б. Деякі причини дисфоній. Поняття про фоніатрію і фонопедію.....	170
Тема 8. Методи навчання та принципи підбору вокально-педагогічного репертуару	174
Сраджева О.В. До питання про класифікацію вокальних вправ.....	174
Соболева О.Д. Специфіка вокальної виразності в українських народних піснях.....	179

Кочарова Д.А. Проблема підбору репертуару в класі	
А.В. Нежданової: дидактичний аспект	185
Віардо П. Вправи для жіночого голосу	188
Можайкіна Н.С. Методичні рекомендації по роботі зі студентами-початківцями	190
Тема 9. Професійна гігієна та охорона голосу	184
Анікєєва З.І. Вплив несприятливих умов праці на захворюваність вокалістів	194
Барвінська К.М. Модернізація методики розвитку і охорони голосу вчителя музики	202
Мар'їна С.В. Охорона голосу майбутнього вчителя музики	211
Кантарович В.С. Необхідні відомості про загальну профілактику і гігієну. Гігієна, профілактика і режим голосового апарата співаків, артистів та інших фахівців голосу	213